

ВОЛОСЕНКО І. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНИХ БЛОГІВ У НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

Статтю присвячено дослідженню молодіжного блогowego спілкування у німецькомовному інтернет-дискурсі. Розкрито лінгвокультурну феноменальність мови блогерів у галузі культуротворчості, що розглянуто в контексті медійних трансформацій мовної свідомості сучасної молоді. Виокремлено лінгвокультурні аспекти вивчення цих трансформацій (технічні, постмодерністські, меморіальні).

Ключові слова: молодіжні блоги, молодіжна мова, інтернет-дискурс, медійна культура творчість.

Статья посвящена исследованию молодежного блогowego общения в немецкоязычном интернет-дискурсе. Раскрыта лингвокультурная феноменальность языка блогеров в области культуротворчества, что рассмотрено в контексте медиальных трансформаций языкового сознания современной молодежи. Выделены лингвокультурные аспекты изучения данных трансформаций (технические, постмодернистские, мемориальные).

Ключевые слова: молодежный блог, молодежный язык, интернет-дискурс, медиальное культуротворчество.

The article is based on investigation study of youth blogs on the German internet discourse. There are investigated the linguistic and cultural phenomena of the language of bloggers in the field of culture and creativity in media. It's considered in the context of media transformation of linguistic consciousness of modern youth. There are determined linguistic and cultural aspects of technical, post-modernist and memorial transformations in blogs.

Keywords: youth blog, youth language, Internet discourse, culture and creativity in media.

Мета статті полягає у дослідженні лінгвокультурної ролі та значення німецькомовних блогів у дискурсі молоді.

Наукова новизна статті полягає у визначенні основних лінгвістичних тенденцій розвитку німецькомовних блогів з позицій діяльнісного підходу.

Об'єктом статті є молодіжні блоги у галузі культуротворчості та тенденції їхнього розвитку у інтернет-дискурсі.

Предметом статті є лінгвальні та екстралінгвальні характеристики молодіжних блогів.

Актуальність дослідження пов'язана з розвитком та систематизацією нових знань про молодіжну блогову комунікацію. Актуальність дослідження також полягає у необхідності визначити

лінгвокультурну сутність німецькомовних молодіжних блогів, а також переосмислити роль блоггової комунікації у лінгвістиці й суспільних науках загалом.

Сучасні блоги міцно увійшли в життя молоді. Так, одна 26-річна німкеня С. Болц писала у своєму віртуальному щоденнику, що він став її головним другом, якому вона може довірити всі свої таємниці. На її думку, віртуальний щоденник дає можливість відбити цілий світ нових почуттів та інтимних думок, які вона навчилася передавати та захищати різноманітними Інтернет-засобами. Сфера молодіжних блогів стала яскравим прикладом перетину культурних цінностей та технічних факторів. Умовно можемо говорити про становлення в молодіжній блогосфері нової технокультури, яка має свої культурні змісти, функціональні та практичні ідеали, ідеологічні настанови та цінності.

У сучасній лінгвістиці німецькомовної блоггової комунікації чимало уваги приділено ефективним способам інтерактивної взаємодії у різних сферах людської діяльності, що насамперед пов'язано з ікононічним поворотом у сучасних гуманітарних науках [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9]. Під блогами, як правило, розуміють щоденники подій в мережі інтернет, які репрезентовано у хронологічному порядку та які регулярно актуалізуються. Друковані щоденники відрізняють від блогів через те, що в останніх поєднані мультимедійні компоненти – відео-, аудіозаписи, фотографії. Автори блогів не тільки фіксують автобіографічні події, а й беруть участь в діяльності численних інтернет-спільнот, які використовують інформаційні, корпоративні, подієві та інші типи блогів.

Поширення комунікації у блогосфері німецькомовної молоді завдячує істотній ролі постійно оновлюваних електронних засобів комунікації. Активною формою трансляції інформації є гіпертексти. Під цим терміном розуміємо текст, який містить дискретні одиниці зображення й звуку, що активно і синхронно взаємодіють з вербальною семіотичною системою. Поряд із терміном “гіпертекст” також використовуються поняття креалізованого та телематичного тексту, які відображають співзалежність між засобами зв'язку та комп'ютерною технікою. Відмінність креалізованих текстів від друкованих полягає в таких

характеристиках, як ефемерність, багатовимірна просторова (нелінійна) організація тексту, спонтанність багатьох значень, децентрована структура, легка видозмінюваність обсягів гіпертексту, гетероглосія, діалогічність, відсутність безперервності, інтерактивний характер [10:23; 11:18; 12:101].

Основні *характеристики* блогів репрезентують себе у формі тексту:

- з обов'язковими ікононічними компонентами (репрезентаційні або довідкові матеріали на веб-сайтах блогерів) і з факультативними елементами (повідомлення, форуми). Значний корпус блогів, які виключають використання ікононічних засобів, крім базових елементів веб-сторінки, становлять дискусійні або декларативні тексти;

- з естетичними компонентами і тексти з ікононічними компонентами раціонального змісту, наприклад, схеми або таблиці (інформаційні повідомлення).

Специфікою публічних блогів є поєднання вербальної частини та ікононічної частини (фотографії або графіка). Поширені моделі таких текстів містять такі компоненти: молодіжні символи, основний вербальний текст + додатки, які можуть (відповідно до комунікативної мети) комбінувати вербальні та ікононічні елементи.

Важливу роль в житті молодих німецьких блогерів займають культурні теми. Уміння вербально та ікононічно кодувати чи декодувати інформацію (лексичними, синтаксичними, паралінгвістичними засобами) сприяє культурному порозумінню в галузі молодіжного спілкування.

Багатовимірна ікононічність й аудіовізуальність у молодіжних культурних блогах кардинально змінюють природу розуміння мовно-культурних феноменів.

Так, у блогівій комунікації на культурні теми формуються нові дискурсивні практики. До таких практик належать: електронна база культурно-історичних даних, відеоконференції, дискусійні чати, електронні інформаційні оголошення.

Комунікація у блогах відбувається завдяки спрощенню викладу інформації, ускладненню візуальних ефектів, а на технологічному рівні – завдяки вдосконаленню гіпертекстової

репрезентації даних та мультимедійного характеру спілкування взагалі. Активізація цих процесів дає можливість говорити про експансію відеообразів, які у більшості висловлювань з культурним змістом несуть сугестивне навантаження. Важлива ознака сугестивності культурно орієнтованих гіпертекстів полягає в розвитку ідеї на тлі символічних, авторитетних або колективних образів із використанням мови пропаганди, що ілюструє заклик до молоді на сайті німецького молодіжного електронного журналу “Spinxx”:

Eure Ideen sind gefragt: neue spinxx Webseite spinxx.de bald noch größer, schöner und eraktiv Lange herbeigesehnt, ist es nun endlich weit: spinxx.de wird neu! Noch mehr Inhalte, neue Möglichkeiten und interaktiv, damit künftig auch sere Leser/innen mitreden können. Für die Gestaltung der neuen Webseite brauchen wir euch d eure guten Ideen! Bitte schreibt uns: Was gefällt euch an spinxx.de bisher besonders gut? Und welche zusätzlichen Funktionen und Inhalte wünscht ihr euch für das neue spinxx.de? Wir haben auch neue Blogs. Schreib uns per Email, wir veröffentlichen deine Meinung hier! [15].

В основі заклику до молоді лежить ідея удосконалити електронний журнал, який закликає молодь до творчого спілкування, щоб збагатити журнал новими темами та брати участь у нових блогах на сайті цього молодіжного видання.

Експресивну функцію маніфестації пошуку ідей підсилює відповідний символічний акт у формі намальованої карикатури з піднесеним до гори пальцем, над яким розташовано увімкнену лампочку. На тлі мовних значень суб'єктивної модальності, високої оцінки можливості знайти ідею, заклику “вкласти ідеї” – образ людини з піднесеним до гори пальцем створює асоціативний ефект непримушеного запрошення до продуктивної дискусії.

Віртуальний вимір німецькомовної молодіжної блогосфери характеризується як новий дискурсивний тип, оскільки він має

особисту дискурсивну практику. З віртуальним молодіжним дискурсом пов'язані також нові механізми знакопородження, що безумовно впливає на формування нового типу віртуальної ідентичності, у тому числі ідентичності блогера в галузі культуротворчості. Віртуальний вимір сприяє значним комунікативним змінам, зокрема комунікативній асиміляції багатьох молодіжних культур. Так, Ж. Ліотар зауважує: “За такої глобальної зміни природа знання не може залишатися незмінною. Знання може проходити іншими каналами і залишатися операційним лише за умови його конвертації у певні одиниці інформації. Отже, ми можемо припустити, що все неперекладовне у виявленому знанні буде відкинуте. А напрями нових досліджень підпорядковуватимуться умовам відтворення можливих результатів мовою машин” [13]. Це означає, що культурні уявлення традиції еволюціонують на нових комунікативних просторах. До основних характеристик цього типу належать:

- у технокультурному аспекті – усе те, що використовують у комп'ютерній мережі, зокрема провадження культурних практик, презентація культурних проектів, трансляція проблем молоді;
- у постдискурсивному аспекті – використання телекомунікаційних систем для створення віртуальних фікцій, наприклад – *virtuelle Jugendprovokationen*. Щоправда, фіктивність цих явищ має відносний характер, адже самі операції відбуваються лише з елементами “фікції”. Таким чином, маніпулюючи реальністю, віртуальний дискурс має магічну силу перетворювати своїх комунікантів з глядачів на користувачів. Віртуальний дискурс породжує нові реалії: через нього “виникають” віртуальні ательє, в яких можна змінити свою соціальну або гендерну ідентичність. Усі вони також є окремими віртуальними галузями блогерського молодіжного спілкування.

Другою важливою функцією блогерської комунікації є мнемонічна функція. Мережа комп'ютерних технологій у молодіжному дискурсі перетворилася на своєрідну метапам'ять. Віртуальне середовище розглядається як “живе” динамічне утворення, як середовище мовного існування людини та її мовно-культурного світу [14:13].

Усі ці типи діяльності репрезентовані в сучасній блогосфері німецької молоді, – це насамперед:

1. віртуальні форуми для широкоформатного обговорення різноманітних тем молодіжного життя;
2. інформаційні сайти з блогами, на яких репрезентовано новини із життя молоді;
3. інтерактивне спілкування малого формату в чатах або в режимі телефонного інтернет-зв'язку;
4. віртуальні ігри.

Спілкування в блогах не має обмежень у віртуальному просторі і є поширеним в німецькомовному інтернеті, ніж в Україні. Більшість блогових повідомлень мають репрезентативний характер (репрезентація та обговорення теми, виступи) та дискусійну природу (дискусії на репрезентовані теми). До важливих характеристик блогової комунікації відносимо: необмежену кількість учасників (студентів, викладачів, громадських діячів), спонтанне підключення до дискусії в будь-який час, широкі можливості пошуку за гіпертекстовою структурою електронних документів, вільний доступ до електронних ресурсів.

Так, інформаційні молодіжні блоги мають на меті інформувати молодь про події їхнього життя. При вивченні мовної специфіки інформаційних повідомлень блогів перспективним напрямом дослідження стає аналіз комунікативної специфіки цих повідомлень, зокрема текстів студентської, мистецької або публіцистичної спрямованості.

Так, у молодіжних блогах також широко розповсюджені різноманітні форми чатової комунікації, які репрезентовано насамперед такими IRC (Internet Relay Chat), Instant-Messenger; Webchats та Online-Chats. Чатова комунікація є різновидом спонтанної розмови, яка має свої фонетичні та сленгові особливості, характеризується широким використанням емоційно забарвленої лексики, скорочень, коміксів, слухових сигналів тощо.

Німецькомовні молодіжні блоги містять широкий корпус текстів, які також презентують різноманітні навчальні ігри для школярів та студентів. Роль центру керування й контролю за правилами ділової гри бере на себе комп'ютерна програма, яку умовно можна назвати “віртуальним учителем”. Віртуальний

учитель пильнує кожну ігрову ситуацію, а саме оцінює, коригує й тлумачить дії гравців. Віртуальні ігри дають можливість молоді вчитися розв'язувати складні завдання; знімати конфлікти при обговоренні складних ситуацій; планувати дії на перспективу тощо.

Серед перспективних напрямів дослідження блоггової комунікації молоді є дослідження інтертекстуальності блоггових текстів, зокрема аналіз міжтекстових референцій – лінгвальних й екстралінгвальних, а також моделювання типів мовленнєвої взаємодії між комунікантами, комунікантами й комп'ютером.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Ainetter S.* Blogs – literarische Aspekte eines neuen Mediums: eine Analyse am Beispiel des Weblogs Miagolare / S. Ainetter. – Berlin : Lit, 2006. – 100 S.
2. *Alby T.* Professionell bloggen mit WordPress : [Plugins, Blog, Template Tags, Themes, Funktionen, Installation, Sidebar, RSS, Widgets, Sicherheit, Statistiken] / T. Alby. – München : Hanser, 2008. – 297 S.
3. *Bartel R.* Blogs für alle – das Weblog-Kompodium / R. Bartel. – Baar : Smart Books, 2008. – 220 S.
4. *Kehle M.* Matthias Kehles Lyrik-Blog: der Karlsruher Schriftsteller und Journalist über Dichter und Gedichte [Elektronische Ressource] / M. Kehle. – Karlsruhe : Kehle, 2008.
5. *Krenz N.* Geschlechterunterschiede im Web 2.0: am Beispiel der Blogszene [Elektronische Ressource] / N. Krenz. – 2010.
6. *Langenfeld I.–R.* Die Welt bloggt: Tagebuch und Weblogs im Vergleich / I.–R. Langenfeld. – Marburg : Tectum-Verl., 2008. – 169 S.
7. *Lovink G.* Zero Comments: Elemente einer kritischen Internetkultur / G. Lovink. – Bielefeld : Transcript, 2008. – 326 S.
8. *Puschmann C.* The corporate blog as an emerging genre of computer-mediated communication: features, constraints, discourse situation / C. Puschmann. – Göttingen : Univ.-Verl. Göttingen, 2010. – 168 S.
9. *Seeber T.* Weblogs – die 5. Gewalt? Eine empirische Untersuchung zum emanzipatorischen Mediengebrauch von Weblogs / T. Seeber. – Boizenburg : Hülsbusch, 2008. – 128 S.
10. *Асмус Н. Г.* Лингвистические особенности виртуального коммуникативного пространства : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Н. Г. Асмус. – Челябинск, 2005. – 266 с.
11. *Негудоров В. В.* Гипертекст как феномен современного общества : дис. ... канд. филос. наук : 09.00.11 / В. В. Негудоров. – Краснодар, 2003. – 151 с.
12. *Ryan M.* Cyberspace, Virtuality and the Text / M. Ryan // *Cyberspace Textuality. Computer Technology and Literacy Theory.* – 1999. – P. 78–107.
13. *Лиотар Ж.-Ф.* Состояние постмодерна / Ж.-Ф. Лиотар. – М. : Ин-т эксперим. социол. – СПб. : Алетейя, 1998. – 289 с.
14. *Гаспаров Б. М.* Язык, память, образ: Лингвистика языкового существования / Б. М. Гаспаров. – М., 1996. – 324 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

15. *Özdemir S.* Redakteurin der Spinxx-Redaktion [Elektronischer resurs] / S. Özdemir. – Köln : Gelsenkirchen, 07.11.11. – Режим доступу : <http://www.spinxx.de/aktionen/umfrage.php>